

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Ad caput 1. versicul. 14. Eodem Interprete.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79842](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79842)

duntaxat rerum creatarum molitori similia A
tribuenda velint: primum, ne sic quidem,
quod ipsi volunt, justus ut iste sit, efficiat.
Quomodo enim, quem tot malorum paren-
tem fatentur, ipsi quoque justum eundem ei-
se jure meritoque defendant? Deinde quid
sentiant ipsi de se, quarendum ex illis est:
utrum sese Astorum conversione obligatos
esse, an liberos, atque ejusmodi, apud quos
hac in vita nihil omnino motus ille possit?
Obligatos si fatebuntur, hunc illis profecto
Altra quoque sensum impresserint: adeoque
novam de superiore suo, fictioque Deo
mentem, hujus conversione mundi, suus
ille, quod ipsi negant, architectus injecerit.
Sin autem ejus se minime, quas Altra vol-
vunt, legibus teneri respondebunt, id ne ab
iis temere negari videatur, majore utique vi
suffragium illi nostrum extorquere debent,
certo discrimine duo inter mentium genera
constituto, quarum alia ortus, fatique nec-
cessitatem subire cogantur, alia defugiant.
Hac enim se quaestione profecto nunquam
explicabunt. Ad haec preces ac vota nun-
cupare, supervacaneum plane sit. Nam si
hac illave fieri necesse est, hancque Altra
necessitatem afferunt, nec aliter quam eor-
um mutua complexio jubeat, fieri quicquam
potest, hoc aut illud abs Deo impetrare sine
ratione contendimus. Sed quorum pluribus
communis hujus de Fato loci, quem incon-
siderate vulgus adhuc hominum trivit, im-
pietatem persequimur? Eam quippe super-
iori oratione informasse sat est. Jam vero
cum locum illum expendere: *Sint in si-
gna luminaria*, quemadmodum in eam dis-
putationem delapsi fuerimus, nobis in men-
tem revocemus. Qui vel aliqua de re veritatem
alibi quidquam intelligunt, vel ipsimet rei
gesta oculati testes fuerunt, ij profecto rem
aperire, sincere, integreque possunt: quippe
qui vel quod passus alter fuerit, vel quod
idem perfecerit, aut oculis ipsi suis usurpa-
rint, aut aliorum, qui tamen rei causam dede-
runt nullam, commemoratione acceperint.
(Illud enim sane omittamus, fieri posse, ut
qui aliquid vel passi fuerint, vel fecerint, eos
etiam qui praesentes non interfuerint, narra-
tione ipsi sua totius in rei cognitionem ad-
ducant.) Si quis ergo, postquam certi aliquid
aut evenisse quibusdam, aut eventurum esse,
ab illo qui ejus causa non sit, auditione acce-
perit, non cogitet apud se, quisquis rem
quamlibet aut gestam esse, aut gestum iri
doceat, non eum continuo ejusdem rei causam
esse: is sane, quicumque vel factum
aliquid, vel futurum esse aperiet, ab eo-
dem aut profectum illud, aut profecturum

αὐτὰ * αἰσθησὶν, πρῶτον μὲν εἰς ὧς * Πλάτ
βέλον) διωθόν) ἀποδεικνύει ὅτι ἐστὶ δικαίως
πῶς γὰρ ὁ θεὸς τὸν κατ' αὐτὰς πατρὸς διλογίως
* χρηματίζοι δικαίως; δαύτερον δὲ πάλιν ἐαυτῶν * Πλάτ
* ἢ ποτε φήσασιν, ὁ ζετασέον. ποτεροῦ
ὑποκείν) τῆ φήσασιν, ἢ ἡλευθερώσαντα * Πλάτ
καὶ ἐν τῷ εἶω πυχάοντες, εἰ μὲν γὰρ φήσασιν
εἰς ἑαυτὰς ἔχουσιν ἐκείθεν. εἰ μὲν γὰρ φήσασιν
ὑποκείν) τῷ αἰσθησὶν, δὴ λὸν ὅτι τὰ αἰσθη
* τὸ νοῦσαι αὐτοῖς εἶς ἑκατέρωθεν. καὶ ὁ δὲ * Πλάτ
μικροῦς ὑποβεβληκὸς ἐστὶν διὰ τὸ εἶπω τὸ * Πλάτ
κινήσεως τὸν λόγον τὸν αἰεὶ εἶ ἀνοτέρω ἀνα-
πεπασμένους θεῶν, ὅπως εἰ βέλον) * εἰ δὲ ἀπο-
κινῶν) ὅτι εἰς τῶν νόμων πυχάοντες εἰ δὲ μι-
κροῦς τῶν κτ' αἰσθησὶν, ἀνα μὴ διαφάσις ἢ
τὸ λεγόμενον ὑπο ἀπὸν ἀναποδεικτὸς, πρῶτον
θήτωσθαι ἡμῶς περὶ ἀγνοίας ἀναγκασιώτερον,
διαφορῶν αἰσθησὶν τῶν πνθ. ὑποκινῶν γ-
νέσει καὶ ἐμαρμύρη καὶ ἑτέροις ἀποτέτων ἐλευ-
θέρων. δὴ λὸν γὰρ * ἐστὶ τῶν τοιαύτων, ὅτι λὸν * Πλάτ
ἀπαμειβόμενος διδοῦναι αἰσθησὶν, εἰ δὲ μὴ * Πλάτ
) * αἰσθησὶν τῶν εἰρημύρων καὶ διχαλ) παρὰ
κισσι μαίτην ἀσθαλαμβανόμενοι. εἰ γὰρ κα-
τὰ ἀναγκασιῶν τὰς πνθ. γνέσασιν, καὶ οἱ αἰσθησὶν
ποιῶσιν, εἰ δὲ τὰς πνθ. τῶν αἰσθησὶν ἀλλήλων
ἀπὸ πνθ. δυνάμ) γνέσασιν, θεὸν ἀλογίως ἀ-
ξιοῦμεν τὰς πνθ. ἡμῶν ἀποδεικνύει. καὶ τὴν * δὲ πνθ.
πνθ. ἢ κατὰ μὴ μὲν λόγον δὲ, παρὶς αὐτῶν τὸ ἀσ-
θησὶν εἰ κατὰ μὴ μὲν ἀβασανίως αἰσθησὶν
πολλοῖς αἰεὶ ἐμαρμύρης τὸ πνθ. αἰσθησὶν γνέ-
ὑπογεγραμμένη καὶ τὰ εἰρημύρη. πόθεν δὲ εἰς
τὰς πνθ. τὸ εἰσθησὶν αἰσθησὶν οἱ φωσῆτες, ὅτι
τὰς πνθ. ἐκ πνθ. αἰσθησὶν, αἰσθησὶν ὑποκινῶν μὴ οἱ
μαρμύρων αἰεὶ πνθ. ἀληθῆ, ἢ τὸ αὐτῶν πνθ.
τῶν πνθ. αἰσθησὶν γνέσασιν, ἀποδεικνύει τὰς
πνθ. ὑγειῶν, τὸ πνθ. τὸ πνθ. ἐκ πνθ. αἰσθησὶν
πνθ. ἢ * ἀποδεικνύει τῶν θεασάμενοι, ἢ ἀ-
παμειβόμενοι τῶν εἰρημύρων αἰσθησὶν γνέ-
μύροις ἀκέραιους, τὰς πνθ. γνέσασιν. αἰσθησὶν * Πλάτ
εἰρημύρη * ἢ καὶ εἰς λόγους, τὸ διδοῦναι τῶν
δεδρακῶν ἢ πεπονήσας * ἀποδεικνύει ἀ δὲ
δρακῶν, ἢ πεπονήσασιν, ἐκείθεν εἰς γνέσασιν
τῶν ἀποδεικνύει τὸν μὴ * ἀποδεικνύει τὰς πνθ.
δὲ διδοῦναι διδοῦναι τὸ μὴ * ἀποδεικνύει τὰς πνθ.
πνθ. τῶν * ἀποδεικνύει τὸ πνθ. αἰσθησὶν γ-
γνέσασιν ἢ ἀποδεικνύει, μὴ * ἀποδεικνύει ὅτι
πάντως ὁ διδοῦναι αἰεὶ τῶν ὡς γνέσασιν ἢ
ἐσομένους, αἰσθησὶν ἐστὶ τὸ πνθ. αἰσθησὶν
πνθ. αἰσθησὶν ἐστὶ τὸ πνθ. αἰσθησὶν

πυχάοντες, * οἷον) τὸν ἀσθησὶν αἰεὶ εἰς τὰς πνθ. αἰσθησὶν
ποιησέναι ἢ ποιῶσιν τὰ αἰεὶ ὡν διδοῦναι. * οἷον) ἢ δηλονότι ἐσθαλαμῶν ὡς εἰς τὸ πνθ.
χρῶ

vituperationem, & quidquid aut est comple-
 stendum in virtute, aut in vitio reprehenden-
 dum. Enimvero si hunc aut illum Deus inju-
 riosum futurum, si has aut illas injurias illatu-
 rum ex aternitate cognovit, nec falli prano-
 tio divina potest: is profecto quem ejusmodi
 fore præviderit, & injuriosus omnino futurus
 est, & tales injurias illaturus: adeoque fieri
 nullo modo potest, ut ab illis injuriis absti-
 neatur, cum & ad eas inferendas necessitate rapi-
 atur, nec aliud ab eo quicquam fieri possit,
 quam quod futurum Deus esse cognoverit.
 Jam si aliud profus agere nihil potest, nec
 quisquam jure vituperatur, quod id non fece-
 rit, quod fieri ab eo non potuit, homines inju-
 riosos frustra calumniamur. Deinde vero
 ab injuriis & injuriis ad cætera peccatorum
 genera gradum faciunt. Tum à contrario de
 iis quoque rebus quæ præclare fieri, honeste-
 que videantur, simili ratione statuunt: tandem-
 que concludunt, si Deo semel futurorum
 prænatio concedatur, arbitrii nostri potesta-
 tem funditus esse tollendam. Quibus hoc
 modo respondendum erit: Deus, quod nul-
 la res causam non habeat aliquam, dum sub
 ipsum orbis molienti principium, futura si-
 gillatim omnia mente percurrit, videt illico
 si factum hoc erit, illud proinde futurum;
 quod ubi extiterit, tertium ex eo quiddam
 aptum fore: hoc item si positum erit, & con-
 sequens illud futurum: itaque ad rerum finem
 omnium cognitione perducta, quidquid fu-
 turum est, intelligit: nec tamen cujuslibet
 omnino rei, cur hoc illoque modo eveniat,
 causa dicendus est. Quemadmodum enim si
 quem imperitia temerarium ac præcipitem
 esse videas, eaque temeritate impulsam lu-
 brico sese itineri committere, ut cum laben-
 te, fallenteque vestigio ruiturum intelligas,
 ipsi tamen prolapsionis causa non es. Ita
 plane sentiendum est, Deo, quod cujusmodi
 quisque sit futurum præviderit, causas etiam
 quamobrem ejusmodi sit futurus, quæque ab
 eo vel improbe, vel præclare gerenda sint,
 esse perspecta. Atque, ut libere, quod res
 est, eloquamur, non Dei modo prænatio-
 nem rerum causam non esse (nec enim
 quem peccaturum Deus esse prævidit, cum
 dum re ipsa peccat, ad facinus quasi manu de-
 ducit:;) sed etiam quod à communi sensu remo-
 tius quidem, sed verum tamen est, id ipsum
 quod futurum sit, ejusmodi prænationis causam
 esse. Neque enim idcirco fit quod futurum
 esse cognoscatur; sed quod futurum sit, idcir-
 co futurum esse cognoscitur. Quo quidè in ge-
 nere distinctione opus est. Nam si quod omnino
 futurum dicitur, id ita quis accipiat, perinde ac
 si quod prævisum est, evenire necesse sit: hoc ve-
 ro minime damus. Nec enim quod prævisa Ju-
 dæ proditio fuerit, Judam propterea necessario
 proditorem fuisse concedimus. Enimvero, quibus
 in Prophetarum oraculis futurum Judæ scelus exprimitur, iisdem hominis incestus,
 carpiturque improbitas, atque omnium in oculis indignitas, ejus probrumque tradu-
 citur

γον, & τὸ τῷ λόγῳ ἰσοδοκῶν, τῷ τε κακίῳ
 ψεκτῶν, καὶ φασὶν, εἰ δὲ αἰὼν ὁ ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν
 δεῖνα ἀδικήσῃ, καὶ τὰ δεῖνα ποιῶμαι ἀδικήμα-
 τα, ἀψυδῶν ἢ ἠγνώσῃς ἔδει, * καὶ πάντως
 ἐσὼ ἀδικός, ποιῶσαν τὰ δεῖνα ἀδικήματα, ὁ τοῦ
 τῶ ἐναὶ πρῶτος αὐτῶν, ἔ ἀμνηχανὸν μὴ ἀ-
 δικήσῃ * αὐτὸν, κατὴν ἀγασαί τ' ἀδικήσῃ *
 αὐτὸν, καὶ ἀδύατον * ἐσὼ ἀλλοτὶ πρῶτος αὐ-
 τῶν, ἢ ὅπως ὁ θεὸς ἐγὼ. εἰ δὲ ἀδύατον ἀλλοτὶ
 πρῶτος αὐτῶν, εἰδεις δὲ ἀδύατα μὴ ποιῶσαι
 ψεκτῶν ἐστὶ, μάτῳ αἰπώμεθα τὰς ἀδικίας
 ἀπὸ τῆς ἀδικίας καὶ τῶν ἀδικημάτων * ἐπε-
 ρον) καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἀμαρτήματα. εἴτα ἐν
 ἔσταντες, * καὶ τὰ νομίζοντα καθεδέμαται
 καὶ φασὶν ἀκολοθεῖν * τὸ τῶν θεῶν τὰ μέγιστα
 πρῶτος αὐτῶν, * τὸ μὴ δυνάσασθαι τὰ ἐφ' ἡμῶν
 σώζονται πρῶτος ἐς λεκτέον, ὅτι ἐπιβάλλον ὁ
 θεὸς τῆς δόξης τὸ κοσμοποιίας, εἰδενός * ἀνω-
 τῆς γινόμενης, ἐπιπορεύει) τῶν νόμων ἐκαστον τῶν
 ἐσομένων, ὅρων ὅτι ἐπεὶ τὸ δεῖν γέγονε, τὸ δεῖν ἐπε-
 ρ) εἰαν δὲ γῆρη) τὸ δεῖν ἐπὶ ὄμνον, τὸ δεῖν ἀκο-
 λυθεῖ, εἰ ἡσώσονται τὸ δεῖν ἐσὼ. καὶ ἔτι μετρί-
 τῆς τῶν πραγμάτων ἐπιπορεύει, οὐδὲν ἀ-
 ἔσται, ἐ πάντως ἐκαστῶ τῶν γνωσομένων αὐτῶν
 ἔ αὐτὸ συμβεῖναι τυγχάνων * ὡσπερ γὰρ εἰ-
 πς ὅρων τινα διὰ μὴν ἀμαρτίαν πρῶτος, δια-
 ἢ τῶν προσέτιαν * ἀλογίως ἐπιλαμβάνοντα ὅδε
 ὀλιγοθεῖς, ἔ καταλάβοι πεσεῖται * ὀλιγοθεῖ-
 τα, ἐχάται τῶν ἐολίον * ὀκείνω γίνεται, ἔτα
 νοπτέον τῶν θεῶν πρῶτος αὐτῶν, ὅτι οἱ ἐσὼ ἐκασ-
 τῶν καὶ τὰς αἰτίας ἔ τῶν αὐτῶν ἐσὼ κα-
 θεῶν, καὶ ὅτι ἀμαρτήσῃ) τὰ δεῖν, * ἢ καθεδέσῃ
 τὰ δεῖν καὶ εἰ χεῖ λέγειν, ἐ τῶν πρῶτος αὐτῶν
 τῶν γινόμενων. εἰ γὰρ ἐφάπτε) ἔ πρῶτος αὐτῶν
 ἀμαρτησόμενος * ὁ θεός, ὅταν ἀμαρτανῶν ἀλλο-
 τῶν ἀδοξότερον μὴν, ἀληθῆς δὲ ἐσομένη, τὸ ἐ-
 σομένη αἴμιον ἔ τῶν ἀνδρῶν ἐσὼ αὐτῶν πρῶ-
 τῶν. εἰ γὰρ ἐπὶ ἐγνώσῃ γίνεται, ἀλλ' ἐπὶ γῆ-
 νεσται ἐμμεν, ἐγνώσῃ * διασολῆς ἢ δεῖ) εἰ
 μὴ γὰρ τὸ, πάντως ἐσὼ, ἔτω πρῶτος αὐτῶν
 ὡς ἀνάγκη ἐσὼ γινέσται τὸ πρῶτος αὐτῶν
 εἰ δὲ διὰ μὴν αὐτῶν * εἰ γὰρ ἐσομένη, ἐπὶ πρῶ-
 τῶν ἐσὼ ἀνὰ πρῶτος αὐτῶν γινέσται, ὅτι
 αὐτῶν τῶν αὐτῶν ἔ ἐσὼ πρῶτος αὐτῶν, μὴ
 ψεῖς καὶ κατηγορεῖται τῶν ἐσὼ ἀναγεγραμ-

nullam profus à divina prænotione, rebus iis A
 quas prævider, necessitatem imponi, cum su-
 perioribus argumentis, tum hoc insuper efficitur,
 quod in sacris passim literis Propheta ad
 penitentiam homines cohortari jubeantur,
 idque perinde, ac si utrum ij meliorem ad fru-
 gem sese recepturi, an suis in sceleribus hæsu-
 ri porro ac perfituri sint, ignoraret. Sic apud
 Hieremiam habetur: *Forſitan audient, & agent
 penitentiam.* Neque enim quod audituri sunt,
 nec ne, minus intelligat, idcirco hunc in mo-
 dum ipse loquitur: *Forſitan audient & agent
 penitentiam,* sed ut illam quodammodo pa-
 rem in utramque partem, vim facultatum his
 verbis offendant: ne qui jam ante prænotionis
 ejus certitudinem audierint, ii proinde ac si &
 ea necessitatem inferret, nec meliorem vitam
 instituere arbitrii foret sui, animos deinceps
 ac spem omnem abjiciant, adeoque in pecca-
 tum ab illa propemodum impellantur. Dein-
 de vero, ne qui dum prævifum eos bonum la-
 teret, pugna cum improbitate suscepta, vi-
 tam ex virtutis norma instituere potuissent,
 eos talis contra prænotio remissiores ac solu-
 tiores efficiat, quod dum plane bonum illud
 futurum putarent, minori propterea cum
 peccato animi contentione pugnant. Sic
 enim ipsa prænotio futurum quoque bonum
 impediret. Quamobrem qui orbem univer-
 sum præcipuo rerum bono moderatur Deus,
 idem nos sapienter omnino futuris in rebus
 cæcos esse voluit. Earum enim cognitio, uti
 nostrum adversus improbitatem impetum,
 constantiamque frangeret, ita dum certa fi-
 xaque videretur, longe nos citius atque faci-
 lius, omni contentione abjecta, sceleris in
 dominatum ac potestatem adduceret. Imo,
 pugnant ista secum, ut idem & probus eva-
 deret, & certo probum se futurum esse præ-
 nosceret. Nam cum præter ea quæ nobis indita
 sunt, magno insuper ad virtutem parandam ac
 vehementi conata opus habeamus, tum occu-
 pata semel ista virtutis certo futuræ, præce-
 ptaque cognitio, vim exercitationis omnem
 debilitat. Ita probiné futuri sumus an impro-
 bi, summo utique nostro bono ignoramus.
 Sed quoniam divino consilio factum esse di-
 ximus, ut rebus in futuris cæcutiamus, vide-
 num inde fortassis huic Exodi quæstioni lu-
 cis à nobis aliquid afferri possit: *Quis fecit sur-
 dastrum ac surdum, videntem & cæcum? nonne
 ego Dominus Deus?* ut cæcum pariter ac bene
 oculatum hoc sensu fecisse dicatur, in præ-
 sentibus oculatum, cæcum in futuris. Nam
 surdastrum quidem, surdique rationem ac discrimen
 exquirere, hujus loci non est. Quan-
 quam plurima sane, quæ juris nostri non sunt,
 multorum etiam quæ nostra in potestate sunt,
 causam interdum esse, fatemur ipsi quoque: ac
 propterea nisi ea, hoc est, in quæ potestatis

Exod. 4. 11.

κλυ ἠπίησαι τοῖς ἀεὶ ὄν κατελήθη, πρὸς
 τοῖς * ἀπειρημένοις καὶ ἔτι λέξεται, ὅτι *
 πολλαχότ' γραφῶν θεὸς κελδεῖ τὰς ἀπο-
 φήλας κηρύσσεν μετανοῶν, & ἀποποιῶν
 μὲν τὸ * ἐγνωκέναι πρότερον οἱ ἀκέραιες *
 ἀπὲρ-φραση, ἢ τοῖς ἀμαρτημασιν αὐτῶν ἐμ-
 μνησθῶν ὡσπερ ἐν τῷ ἱερεμια λέγει. Ἰσως ἀ-
 κέραιον καὶ μετανόησον. ἔτι ἀγνοῶν ὁ θεὸς
 πρότερον * ἀκέραιον, ἢ ἐ, φησὶν. Ἰσως *
 ἀκέραιον, καὶ μετανόησον ἀλλ' οἰοεὶ τ' ἰσο-
 ψάσιον τ' διωμάμεων γινώσκαι δεκτικὸν ἐκ τ' λε-
 γομένων, ἵνα μὴ ἀποκατηλελυμένη ἡ πρὸς γνο-
 σις αὐτῶν, * κατὰ πρῶτον ποιήσῃ τὰς ἀκέραιας,
 δόξαν ἀνάγκης παριστάσα, ὡς οὐκ ὄντ' ἐπὶ
 αὐτοῖς ἔτι ἀπὲρ-φραση, καὶ οἰοεὶ καὶ αὐτὴ αἰτία γρη-
 τῶν ἀμαρτημάτων, ἢ πάλιν τοῖς ἐκ τ' ἀγνοῶν τὸ
 ἀπειρημένους καλῶν, διωμάμεων ἐν τῷ ἀ-
 γανισαδάμ, ἔτι ἀπτείνεν πρὸς τὴν κακίαν ὄν-
 δρετῆ βιάσαι, αἰτία γρητῶν ἢ ἀπειρησις
 ἐπιλύσεως, οὐκ ἐπὶ δυνάτως ἰσαμύροις καὶ τῆς
 ἀμαρτίας, ὡς πάντως ἰσομένους ἔτι * ἀπειρη-
 μένους. ἔτι γὰρ οἶγε ἐμπόδιον γρητῶν δὴ ἢ ἀπει-
 ρησις ἔτι ἰσομένους καλῶν. πᾶσα γοῦν γρητῶ-
 νος, ὁ θεὸς ἄ καὶ τὸν κόσμον ὀικονομῶν, διδύ-
 γως ἡμᾶς καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα ἐτύφλωσεν. ἢ
 γὰρ * γνῶσις αὐτῶν ἀνῆκε μὲν ἡμᾶς διὰ τῶν
 ἀθλῶν καὶ τῆς κακίας, ἐπέτρεψε δὲ αὐτὸν δόξα
 κατελήθη, πρὸς τὸ μὴ ἀνπαλαστήσας
 ἡμᾶς τῆ ἀμαρτία ἄχρον αὐτῆ ἰσοχρησῶν
 γρητῶν. ἀμα ὅ καὶ * μαχόμενον ἐγινέο πρὸς
 καλόν, καὶ ἀγαθόν γρητῶν πᾶσα τὴν πρὸς
 γρητῶν ἐπιλυθέναι εἰς τὸνδε πᾶσα ὅτι πάντως
 ἔσα * ἀγαθός. πρὸς οἷς γὰρ ἔχομεν καὶ σφῶ-
 δερητῶ καὶ τῶσι πλείοντα χρεία, πρὸς τὸ
 καλόν καὶ ἀγαθόν γρητῶν. πρὸς ἀλλοτρίοις
 σα ὅ ἢ γνῶσις, ἔτι πάντως καλόν, καὶ ἀγαθόν
 * γρητῶν ὑπεκλίνει τὴν ἀσκησιν. διὰ πρῶτον
 φερόντως οὐκ ἴσμεν ἔτε εἰ ἀγαθοί, ἔτε εἰ
 πονηροί ἰσομέθεα. ἐπεὶ ὅ εἰρηκαμεν ὅτι ἀπε-
 τύφλωσεν ἡμᾶς πρὸς τὰ μέλλοντα ὁ θεός, ἡ-
 τεμένον τι ρητῶν διὰ τῶν δόξων, εἰ διωμά-
 μεθα ἔτι ἰσοχρησῶν, τῆς ἐποίησε δυσκωφόν,
 ἔτι κωφόν, καὶ ἐλέποντα καὶ τυφλόν. οὐκ ἐγὼ κω-
 εἶθ' ὁ θεός, ἵνα * τὸ ναῦθ' ἐν τυφλόν καὶ ἐλέπον-
 τα πεποιτικῶς ἢ. ἐλέποντα μὲν πρὸς τὰ ἐνεστηκό-
 τα τυφλόν ὅ πρὸς τὰ μέλλοντα. τὸ γὰρ ἀεὶ τῶν
 δυσκώφων καὶ κωφῶν, ἔτι παρόντ' ἡμεῶν ἀνι-
 γήσαδ' ὅτι μὲν οἶγε πολλῶν τῶν ἐφ' ἡμῶν ἀ-
 πα πλείεα τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῶν ἐστὶ, καὶ ἡμεῖς ὀμο-
 λογησομεν. ὄν μὴ γρητῶν, λέγω ὅ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῶν, οὐκ ἀν' ἑαδὲ πᾶσα τῶν ἐφ' ἡμῶν
 ἐπέσθ'.

λογησομεν. ὄν μὴ γρητῶν, λέγω ὅ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῶν, οὐκ ἀν' ἑαδὲ πᾶσα τῶν ἐφ' ἡμῶν ἐπέσθ'.

riorum causa esse possit. Nam id fieri nullo modo potest, profecto etiam, dum is de rebus veri quidpiam invenitur, plane consequens est, ut praesens hic astrorum in caelo motus, quae jam ante contigerunt, quam ejusmodi situm obtinerent, efficere non potuerit. Sin aliquis forte erit, qui ad veritatem ijs hoc in genere concedendam, rerum futurarum praesentionibus adducatur; fatendum ipsi tamen, verum ab illis eo praenuntiari tantum, quod illud astra futurum significent, non quod efficiant. Quod si alius praeterita non jam a sideribus effici concedet, sed cognitionis eorum causa in priores alias positiones figurarumque translata, solam hodierno futuri significationem relinquet: sic tamen ut praesenti siderum subortum certi hujus hominis collocationi certam futurorum praenotionem debere velit: afferat ille porro discriminis rationem, quam obrem alia tanquam effecta vi siderum, alia tanquam ab ijs modo significata, vere cognosci posse defendat. Quod illi discrimen cum assignare nullum possint, nobiscum deinceps ingenue, nihil eorum quae ad homines pertineant, a sideribus effici fateantur, sed tantum, uti jam ante diximus, utcumque significari. Quod perinde omnino fuerit ac si quis non jam ex iisdem sideribus, sed per aliquam prophetiam, ex ipsamet Dei mente res aut praeteritas aut futuras intelligeret. Quem admodum enim superius ostensum a nobis est, quod Deus, quae a quoquo profectura sint, omnia praenoverit, id nihil proflus voluntatis nostrae potestati officere: ita nec eidem, quae rerum signa Deus esse voluit, incommodant. Sed voluminis alicujus instar, futurum prophetica dictione complexi, universo quoque caelo, qui Dei liber quidam est, contineri futura possunt. Itaque hunc in modum intelligi potest, quod in Iosephi precatone a Iacobo dicitur; *Legit in tabulis caeli, quaecumque acciderit vobis & filiis vestris.* Quin etiam illud, *Complicabitur caelum quasi liber,* eo fortassis pertinet, ut impressas ipsi rerum futurarum significationes perfectum, quasque completum in demonstrat, quemadmodum ipso rerum exitu completo vulgo prophetarum dicuntur oracula. Atque ita signorum ut vice fungentur, constituta divinitus astra fuerint, juxta illud: *Sint in signa.* Quamquam Hieremias, uti & nobis nos ipse reddat, eoque metu liberet, quem ea nobis afferre possent, quae ab astris vel significari, vel proficiendi quandoque videantur, ita monet: *A signis caeli nolite metueret.* Jam vero aliud praeterea videamus argumentum, quod sideribus efficiendi nullam, sed aliquam tantum (si vel ipsa tamen dari potest) significandi vim re-

Pl. 14. 4.

Jer. 10. 2.

A τῶν ἀνθρώπων πρᾶγματα, ἵνα τῶν οὐρανῶν σημεῖον γνησιασμός ὁ τοῖσδε διώται) ποιοῦνται τὰ πρᾶγματα. εἰ γὰρ ἔτι ἀμύχανον, * καὶ ὁ δὴ ὅτι δὴ οὐκ ἀρίσκειται τὸ πρᾶγμα πρᾶγματος ἔχοντος ἀληθῆς, (καὶ τὸ μὴ ποιοῦνται τοῖς ἀστέρας ἐπὶ κινεῖσθαι ἐξ ἑαυτῶν τὰ παρεληλυθότα καὶ ἡρόδοτος, καὶ ἔτι ἔτι ἔχον αὐτῶν. εἰ δὲ ἔτι ταχὺ ὁ ποιοῦνται μὴ ἀληθῶν λεγομένων, ἐξ ἀληθῶν αὐτῶν, εἰ τὸ ποιοῦν τὰς ἀστέρας, ἀλλὰ τὸ σημαίνει μόνον. ἐὰν δὲ περὶ φασίηται μὴ παρεληλυθότα μὴ ποιοῦν τὰς ἀστέρας, ἀλλὰ ἄλλες μὴ γνησιασμός τὰς ἐκείνων γνώσεως αἰτίας γεγονέναι. ἐν τῷ γνησιασμῷ σσημαγίνονται μόνον. τὰ μὴ τὸ μάλιστα δηλοῦνται διὰ τὸ ἐκείνην γνησιασμός τὸ δὲ ἔτι ἡμέτερος, ἀρᾶσται τὴν διαφορᾶν, ἔτι τὴν ἀστέρων διωτᾶν δὲ εἰ, ὅτι τὰς μὴ νεύονται ἀληθῆ ὡς διὰ ποιούτων. τὰ δὲ ἔτι ὡς διὰ σημανοῦτων μόνον, μὴ ἔχοντες τὴν διωτᾶν τὴν διαφορᾶν, ἀλλὰ μόνος συγκαταθήσονται, μὴ ἐν τῷ καὶ τὰς ἀνθρώποις διὰ τῶν ἀστέρων γίνονται. ἀλλ' ὡς ποιοῦνται μὴ, εἰ ἀρᾶ σημαίνονται, ὡς εἰ μὴ καὶ διὰ τῶν ἀστέρων πρᾶγματα τὰ παρεληλυθότα καὶ τὰ μέλλοντα, ἀλλ' διὰ τῶν ἑστέων, διὰ τὴν λόγους ποιοῦνται. ὡς ἔτι ποιοῦνται μὴ, ὅτι ἐν τῷ πρᾶγμα τῶν ἀστέρων μὴν λόγους, τὸ ἐν τῶν εἰδέναι τὰ πρᾶγματα μὴ ἐκαστῶ, ἔτι ἔτι τὰ σημεῖα, ἀ' ἐταξὶν ὁ θεὸς εἰς τὸ σημαίνει, * ἐμποδίζει τὸ ἐφ' ἡμῶν ἀλλὰ ἀρᾶσται τὸ βιβλίον ποιοῦνται τὰ μέλλοντα ποιοῦνται ὁ πᾶς ἔχοντος διωτᾶν, ὁνομασθέντων ἀστέων, ποιοῦνται τὰ μέλλοντα. διότι ἐν τῷ ποιοῦνται τὸ ἰωσήφ διώται) ἐπὶ νοεῖσθαι τὸ λεγόμενον τὸ ἰακώβ, ἀνεῖρη γὰρ ἐν ταῖς πλάξιν ἔχοντος, ὅσα σημεῖα) ἡμῶν καὶ τοῖς υἱοῖς ἡμῶν. ταχὺ ἔτι τὸ, ἀνεῖρη σέ) ὁ ἔχοντος ὡς βιβλίον, τὰς λόγους τὰς ποιοῦνται, σημαντικὸς τῶν ἐσομένων δηλοῦνται παρὰ τὸ ποιοῦνται, καὶ ἔτι ἔτι ποιοῦνται μὴ ποιοῦνται τὰς ἀστέρας γενοῦντα, κατὰ τὴν λόγους φωνῆν, ἔχοντος εἰς σημεῖα. ὁ ἔτι ἔτι ποιοῦνται τὸ ποιοῦνται τὸς ἑαυτῶν, καὶ ποιοῦνται φόβον τὸν ἐπὶ τοῖς νομίζομενοις σημαίνονται. ταχὺ ἔτι καὶ ἰωσήφ ποιοῦνται ἐκείνην ἐρχοῦνται φωνῆν, διὰ τῶν σημείων ἔχοντος μὴ ποιοῦνται.

ἰδὲ μὴ ἔτι δὲ τὸν ἰωσήφ ποιοῦνται, πᾶς ἔτι δὲ ἰωσήφ) οἱ ἀστέρες εἶναι ποιοῦνται, ἀλλ' εἰ ἀρᾶ σημαντικὸς

